

[Jørn Jespersen]

Når der i dag i folketinget kan konstateres et flertal for, at Danmark skal fralægge sig ansvaret for opstillingen af raketterne, er der derfor også uanset de formuleringer, der anvendes, reelt tale om en undsigelse af dobbeltbeslutningen. SF ser gerne, at det siges ligeud. Det er klart, at tager vi afstand fra raketterne, jo stærkere pres kan vi så lægge på USA for at indstille sig på reelle og seriøse forhandlinger, og jo større opmuntringer giver vi fredsbevægelserne i Danmark og i andre lande.

Den største trussel mod freden i Europa og hele verden er præsident Reagans og NATOs oprustningsplaner. Det er derfor glædeligt, at det danske folketing i dag formodentlig og forhåbentlig siger fra over for de 572 raketter, men det er ikke nok, hvis oprustningsvanviddet skal standses.

Danmark må endnu kraftigere markere en aktiv indsats for at bryde den onde cirkel. Vi må sætte ind mod selve NATOs atomkrisestrategi, som bygger på overlegenhed, og som bygger på førsteslagsevne på atomområdet. Det kan ske gennem en lang række initiativer.

Danmark må fastholde sit nej til de 572 raketter og stille et krav om, at hver eneste af de raketter, som opstilles, bliver pillet ned igen.

Danmark må udtræde af NATOs atomplanlægningsgruppe. Når vi siger nej til NATOs helt konkrete oprustningsinitiativer, kan vi heller ikke medvirke ved planlægningen af atomkrigen.

Danmark må opsigte base- og forstærkningsaftaler med andre NATO-lande, fordi de fjerner dansk selvbestemmelsesret i en krisesituation. Danmark må sige klart nej til atomvåben på dansk jord, også i krise- og krigstid.

Danmark må yde en aktiv indsats for en nordisk atomvåbenfri zone med selvstændige udspil fra Norden.

Forhåbentlig vil socialdemokratiet som en naturlig konsekvens af sin stillingtagen i dag også medvirke til disse forslags vedtagelse.

Riishøj (SF):

Det ser ud til, at hr. Halvgaard vil prøve at overgå udenrigsministeren i meget skarpe bemærkninger. Han sammenligner os med dem, der gav efter for nazismen i 30'erne,

Münchenforliget. Jeg erindrer tydeligt, hvad hr. Halvgaard har sagt under de seneste Sydafrikadebatter – hvordan han synes, at styret f.eks. i Sydafrika er smukt. Hr. Halvgaards verdensbillede er skruet sammen på en måde, der gør den sammenligning helt uhyrlig.

Der er sagt mange smukke ord om europæisk sikkerhed og sammenhold i NATO i dag, og der er nok grund til – bl.a. på baggrund af hr. Halvgaards bemærkninger – at sige noget herom. Vi havde jo i 1970'erne noget, man kaldte afspænding. Den gav visse fremskridt for Europa. Til det positive hører, at grænserne i Europa dengang fik noget, der kunne ligne en traktatmæssig fastsættelse. Samtidig blev afspændingen løftestang for et økonomisk samarbejde mellem Øst og Vest. Modsat under den kolde krig i 1950'erne har Europa i dag en materiel interesse i at fastholde afspændingen. Derfor er det absurd, at netop Europa nu skal være skueplads for et nyt dødsensfarligt rustningskapløb.

Sagen er jo, at truslen mod Europas sikkerhed i meget høj grad er en trussel, der stammer fra forhold uden for Europa. Får vi atomkrig i Europa, kan det meget vel være resultatet af en ny storkrig i Mellemøsten, eksempelvis fremprovokeret af et israelsk-amerikansk storangreb på Syrien. Det er ikke sikkert, at Sovjetunionen forholder sig passivt hertil. En krig kan også være et resultat af en amerikansk militærintervention i Nicaragua og – hvem ved – i Cuba. En krig kan også være et resultat af en Øst-Vest-konfrontation i det sydlige Afrika, hvor fremskridtspartiet jo har sine venner. Vi kan meget vel se de vestlige såkaldte allierede i antikommunismens hellige navn stå på apartheidregimets side i den konflikt. Også den konflikt kan brede sig som en krig i Europa.

Der er også i dag blevet sagt meget om Sovjetunionen. Der gives fra borgerligt hold en usædvanlig koldkrigsudlægning, som sjældent genfindes f.eks. i den vesttyske debat. Jeg har indtryk af, at man i Vesttyskland har en langt mere nuanceret debat om dette problem, måske fordi Vesttyskland kender Sovjetunionen på godt og ondt, langt bedre end vi gør herhjemme.

Det skal meget klart fastslås, at vi i SF mener, at Sovjetunionen i sikkerhedspolitisk henseende i meget høj grad handler som en ganske traditionel supermagt. Men den sikkerhedspolitiske linje fra sovjetisk side er